

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/8/2016
Identifikačné číslo spisu: 9515100213
Dátum vydania rozhodnutia: 17.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9515100213.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Štefana Harabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného D. P. pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, v konaní o návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zhabanie peňažnej čiastky v sume 3 500,00 eur, o dovolaní obvineného D. P. podanom prostredníctvom obhajkyne JUDr. Libuše Dočkalovej proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2016, sp. zn. 3Tost/3/2016, na neverejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného D. P. sa odmieta.

Odôvodnenie

Uznesením z 10. decembra 2015, sp. zn. PK-2Nt/3/2015, Špecializovaný trestný súd na návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 88/15/1000-42 rozhodol podľa § 299 ods. 1 Trestného poriadku, § 83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona o zhabaní veci - peňažnej čiastky 3 500 eur, patriacej D. P., narodenému XX. T. XXXX v J., trvale bytom B. - J., Q. XXXX/X, uloženej na Depozitnom účte pre účely úschovy v mene eur Špecializovaného trestného súdu v Štátnej pokladnici pod VS XXXXX a pod položkou registra L., lebo vec patrí páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené. Súd prvého stupňa zároveň vyslovil, že podľa § 83 ods. 2 Trestného zákona sa vlastníkom zhabanej veci stáva Slovenská republika.

Trestné stíhanie obvineného D. P., vedené pre prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v presne nezistený deň v mesiaci marec 2015, potom, čo sa D. P. od Mgr. F. F. dozvedel o prebiehajúcom exekučnom konaní voči D. V. a preverení si, že menovaný je bratom JUDr. J. V., v súčasnosti X. Z. generálneho prokurátora Slovenskej republiky, sa rozhodol uvedenú skutočnosť využiť v rámci prebiehajúceho výberového konania na právneho čakatel'a prokuratúry (ďalej len „právny čakatel'“), do ktorého bola jeho dcéra JUDr. F. G. prihlásená, tým spôsobom, že navrhne D. V., aby u

svojho brata zariadil jej prijatie za právneho čakateľa, za čo mu zabezpečí vyplatenie jeho pohľadávky v rámci exekučného konania a poskytne finančnú hotovosť; na to Mgr. F. F. zabezpečil D. P. adresu pobytu D. V., ktorého dňa 24. marca 2015 v čase okolo 18:40 hod. v F. na ul. L. G. č. X spoločne vyhľadali, kde vo vestibule obytného domu D. P. ponúkol D. V. vyplatenie celej pohľadávky voči jeho osobe ako dlžníkovi v rámci exekučného konania vedeného u JUDr. V. A. - súdneho exekútora, č. k. EX XX/XXXX, najmenej vo výške 5 103 eur za to, aby svojím vplyvom vybavil u svojho brata JUDr. J. V. hladký priebeh výberového konania na obsadenie postu právneho čakateľa v prospech JUDr. F. G.; následne mu prisľúbil po úspešnom absolvovaní výberového konania identickú sumu určenú pre JUDr. J. V. ako úplatok, pričom dňa 6. apríla 2015 v čase okolo 17:57 hod. Mgr. F. F. po telefonickom rozhovore s D. V. sprostredkoval dňa 7. apríla 2015 v čase okolo 13:00 hod. v F. na ul. L. G., v miestnej kaviarni, spoločné stretnutie D. P. a D. V., ktoré sa uskutočnilo za jeho osobnej účasti, kde D. P. dňa 8. apríla 2015 v F., na parkovisku pri obchodnom dome K. v čase okolo 17:10 hod. pri osobnom stretnutí poskytol D. V. časť ponúkutej finančnej hotovosti vo výške 3 500 eur,

bolo zastavené uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 88/15/1000-37 z 2. septembra 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2015, podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozhodujúci o sťažnosti obvineného D. P. proti citovanému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu z 10. decembra 2015, sp. zn. PK-2Nt/3/2015, túto na neverejnom zasadnutí dňa 20. apríla 2016 uznesením sp. zn. 3Tost/3/2016 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podal prostredníctvom svojej obhajkyne z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku obvinený D. P. dovolanie, následne v zmysle usmernenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spresnené podaným doplnením dovolania, ktorým dovolaním uplatnené dôvody rozšíril o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku.

Zásadné porušenie práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) videl obvinený v skutočnosti, že ohľadom skutku sa nevykonalo riadne dokazovanie, keď svedok F. F. nebol vypočutý v konaní pred súdom a svedok D. V. ani v prípravnom konaní, v dôsledku čoho nemohol obvinený ani jeho obhajca klásť najmä poslednému menovanému žiadne otázky. Konštatoval, že Špecializovaný trestný súd sa na verejnom zasadnutí v podstatnej miere zamerlal len na pôžičku peňazí ako právny úkon medzi ním a svedkom F. X. a okolnosti jeho vzniku, pričom dôkazy ohľadom spáchania činu inak trestného neboli vykonané. Následkom uvedeného neboli podľa názoru obvineného odstránené rozpory vo výpovediach a prepisoch telefonátov, ani nebolo jasne a jednoznačne zadokumentované, o akú sumu sa malo v súvislosti s vecou jednať, ani za akým účelom bola táto suma agentovi poskytnutá. Vyslovil presvedčenie, že týmto postupom mu zároveň bolo odňaté právo na obhajobu a na spravodlivý súdny proces, keďže v rámci obrany nemohol využiť všetky zákonné prostriedky.

Špecializovanému trestnému súdu tiež vyčítal, že sa nezaoberal ani Znaleckým posudkom číslo 82/2015, 60/2015 z 30. mája 2015, vypracovaným súdnymi znalcami z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, na základe uznesenia Prezídia Policajného zboru, národná kriminálna agentúra, zo 4. mája 2015, ČVS: PPZ-15/NKA-PK-BA-SV-2015, podľa záverov ktorého obvinený v čase spáchania skutku trpel závažným psychiatrickým ochorením. Obvinený, rovnako ako už v podanej sťažnosti, vyjadril presvedčenie, že uvedené zistenie malo mať vplyv aj na posúdenie platnosti právnych úkonov podľa Občianskeho zákonníka, ktoré v tom istom čase vykonal.

Obvinený aj v podanom dovolaní zopakoval svoju výhradu uplatnenú už v sťažnosti a spočívajúcu v tom, že rozhodnutia oboch vo veci konajúcich súdov sú založené len na uznesení prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 88/15/1000-37 z 2. septembra 2015 o zastavení trestného stíhania pre nepričetnosť, ktoré nepovažoval za závažný ani dostatočný dôkaz toho, že čin spáchal.

Dovolaateľ, navyše, odvolávajúc sa na odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorom sa konštatuje, že sťažnosťou napadnuté uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 88/15/1000-37 z 2. septembra 2015, ktorým bolo trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené, nadobudlo právoplatnosť 27. októbra 2015, označil za nepochybné, že návrh na zhabanie veci bol podaný skôr (16. októbra 2015), ako nadobudlo právoplatnosť uznesenie o zastavení trestného stíhania, a teda 16. októbra 2015 na jeho podanie neboli splnené zákonné podmienky. V nadväznosti na uvedené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vyčítal, že napriek zisteniu tohto rozporu z neho nevyvodil žiadne právne následky v jeho prospech.

Napokon, obvinený, poukazujúc na obsahovú náplň svojej sťažnosti, proti rozhodnutiu o ktorej smeruje podané dovolanie, namietal, že sťažnostný súd sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal len jednou z argumentačných rovín jeho sťažnosti, keď, mimo zhrnutia samotnej argumentácie dovolateľa uvádzanej k druhému dôvodu, nastolenému podanou sťažnosťou v trestno-právnej rovine a zameranému na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, tomuto nevenoval žiadnu pozornosť, jeho obsahovú náplň neskúmal, ani nevyhodnotil, následkom čoho je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné a vyznačuje sa arbitrárnosťou. K zásadnému porušeniu práva dovolateľa na obhajobu teda malo dôjsť postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nielenže vôbec nevyporiadal s otázkou ukladania ochranných opatrení ako jedného z dvoch druhov sankcií, ktoré sú právnym následkom spáchaného trestného činu alebo činu inak trestného, ale, ako už bolo uvedené, ani nereflektoval na časť argumentov explicitne vznesených obvineným v podanej sťažnosti.

Aj pre odôvodnenie dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený D. P. poukázal na skutočnosť, že dôkazy, o ktoré Špecializovaný trestný súd oprel svoje rozhodnutie, neboli vykonané zákonným spôsobom. Zopakoval, že k veci neboli vypočutí svedkovia D. V. a F. F. a Špecializovaný trestný súd sa nezaoberal ani Znaleckým posudkom číslo 82/2015, 60/2015 z 30. mája 2015. Rovnako ako v podanej sťažnosti, obvinený v dovolaní opätovne prezentoval názor, že Špecializovaný trestný súd sám ohľadom skutku nevykonal žiaden dôkaz a za základ pre svoje rozhodnutie akceptoval skutočnosť, že trestné stíhanie voči nemu bolo právoplatne skončené, a to bez toho, aby považoval za potrebné dokazovať, či sa dopustil činu inak trestného. Závery prokurátora uvedené v uznesení z 2. septembra 2015, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené, osvojené Špecializovaným trestným súdom, však podľa názoru dovolateľa nemôžu nahradiť vlastné zistenia súdu ohľadom uvedeného skutku, založené na dokazovaní, zodpovedajúcim zásadám spravodlivého súdneho konania.

O rovnakú výhradu, založenú na tvrdení, že nebolo preukázané (ani dokazované), že sa dopustil činu inak trestného a že je vlastníkom zhabanej veci, oprel obvinený D. P. aj dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo v nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku).

Opakujúc argumentáciu, na ktorej bola založená už podaná sťažnosť, obvinený ďalej namietal, že prvostupňový súd nerozhodol o žiadosti F. X. z 12. novembra 2015 o vydanie finančných prostriedkov, ktorá je z hľadiska jej obsahových náležitostí návrhom, o ktorom mal súd rozhodnúť v samostatnom konaní postupom podľa § 97 Trestného poriadku, ktoré malo predchádzať konaniu o zhabaní veci. Podľa názoru dovolateľa bez rozhodnutia o žiadosti F. X. súd nemohol konať vo veci zhabania veci. Dodal, že ani s touto námietkou vyjadrenou už v podanej sťažnosti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nevypporiadal.

Obvinený sťažnostnému súdu tiež vyčítal, že sa vôbec nezaoberal ani námietkou neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o pôžičke, keď, stotožniac sa s názorom prvostupňového súdu, dospel k záveru, že vlastníkom požičanej veci (peňazí) sa stal práve on a že ich spotreboval tak, že ich poskytol D. V., bez toho, aby venoval pozornosť právnemu posúdeniu zmluvy o pôžičke ako právneho úkonu z hľadiska §

34 a nasl. Občianskeho zákonníka, predovšetkým však z hľadiska § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je zistená duševná porucha prekážkou vzniku platného právneho úkonu. Opätovne upozornil na to, že závery Znaleckého posudku číslo 82/2015, 60/2015 z 30. mája 2015, v zmysle ktorých v čase spáchania skutku trpel závažným psychiatrickým ochorením, následkom ktorého nemohol ovládať svoje konanie a správanie v čase spáchania trestného činu, nemali mať vplyv iba na zastavenie trestného stíhania, ale aj na posúdenie platnosti právnych úkonov podľa Občianskeho zákonníka, ktoré v tom istom čase vykonal. Vychádzajúc z uvedeného, rezumoval, že pokiaľ podľa predmetného znaleckého posudku nemohol ovládať svoje konanie a správanie v čase spáchania trestného činu, nemohol svojím konaním v tom istom čase, t.j. dňa 8. apríla 2015, založiť platný občianskoprávny vzťah. Z tohto dôvodu sa nemohol stať vlastníkom požičaných peňazí.

Zhrnúc uplatnené námietky, obvinený z nich vyvodil záver, zodpovedajúci dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku, ním uplatnenému v doplnení dovolania, že na vydanie rozhodnutia Špecializovaného trestného súdu, a teda uloženie ochranného opatrenia podľa § 83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona neboli splnené podmienky, keďže v súdnom konaní nebolo preukázané, že skutok bol spáchaný a že ho spáchal on. Pritom zákonným predpokladom na uloženie ochranného opatrenia je spravodlivé súdne konanie v zmysle zásad uvedených v § 2 ods. 7, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 17, ods. 18 a ods. 19 Trestného poriadku. Bez zistenia a vyhodnotenia rozhodujúcich skutočností v rámci súdneho konania nemožno uložiť ochranné opatrenie.

Odkazujúc na príslušnú právnu úpravu ukladania ochranných opatrení (ustanovenia § 35 a § 83 Trestného zákona a § 299 a § 300 Trestného poriadku), dovolateľ argumentoval tým, že, ako to podľa jeho názoru vyplýva z ním citovaných ustanovení Trestného zákona, uloženiu ochranného opatrenia musí predchádzať zhodnotenie skutkových a právnych otázok týkajúcich sa činu, a teda sa súd nemôže obmedziť iba na skutkové a právne závery uvedené v návrhu na zhabanie vecí, ale sám musí zhodnotiť skutkové a právne otázky týkajúce sa činu.

Na základe uvedeného obvinený D. P. podaným dovolaním žiadal, aby dovolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj správnosť postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a aby zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2016, sp. zn. 3Tost/3/2016, a uznesenie Špecializovaného trestného súdu z 10. decembra 2015, č. k. PK-2Nt/3/2015-556, a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného D. P., vrátane jeho doplnenia, doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa k podanému dovolaniu obvineného D. P. ani k jeho doplneniu nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie obvineného D. P. proti napadnutému právoplatnému uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. g), písm. h) Trestného poriadku v spojení s § 566 ods. 3 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu dospel k záveru, že dovolanie obvineného D. P. nie je dôvodné.

Vzhľadom na početnosť a tiež charakter prevažnej väčšiny dovolateľom uplatnených námietok Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expresis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,

j) bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) a písm. j) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného

poriadku sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Trestného poriadku), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (§ 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Uplatnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku prichádza do úvahy len vo vzťahu k rozhodnutiu, ktorým bolo uložené niektoré alebo viaceré z ochranných opatrení zakotvených v § 73 až § 83 Trestného zákona, t.j. ochranné liečenie, ochranná výchova, ochranný dohľad, detencia alebo zhabanie vecí. Predpokladom jeho úspešného použitia pritom je, že na uloženie dotknutého ochranného opatrenia neboli splnené podmienky predvídané Trestným zákonom v príslušných ustanoveniach.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Obsah podaného dovolania v podstatnej časti zodpovedá námietkam uplatneným obvineným už v podanej sťažnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako sťažnostný súd však pri svojom rozhodovaní o tomto riadnom opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu nepostupoval v súlade s § 192 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré mu ako nadriadenému orgánu ukladá preskúmať správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, keď konajúc zároveň v rozpore s § 176 ods. 2 Trestného poriadku, v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nerefletoval žiadne z relevantných tvrdení sťažovateľa, následkom čoho ostali všetky otázky, ktoré sťažovateľ považoval za sporné, nezodpovedané. Tvrdenie obvineného o nepreukázaní jeho vlastníctva k zhabaným veciam, ktoré bolo obsahom podanej sťažnosti, je pritom výhradou, ktorá, zásadným spôsobom spochybňujúc naplnenie zákonom ustanovených podmienok pre uloženie predmetného ochranného opatrenia, nepochybne bola spôsobilá privodiť zmenu prvostupňového rozhodnutia v prospech sťažovateľa. Sťažnostný súd im napriek tomu v odôvodnení svojho rozhodnutia nevenoval žiadnu pozornosť, pričom tento nedostatok jeho rozhodnutia nemožno v danom prípade preklenúť ani pravidlom, v zmysle ktorého v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je potrebné interpretovať ich vo vzájomnej súvislosti, keďže ani odôvodnenie rozhodnutia súdu, rozhodujúceho v prvom stupni, nezodpovedá kritériám § 176 ods. 2 Trestného poriadku, keď síce obsahuje konštatovanie skutočností považovaných za dokázané aj výpočet vykonaných dôkazov, avšak

mlčí ohľadom úvah, ktorými sa konajúci súd spravoval pri ich hodnotení, ako aj ohľadom právnych úvah, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti. Odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov je všeobecné bez akejkoľvek konkretizácie, ktorá by zohľadňovala špecifické okolnosti daného prípadu, spočívajúce prinajmenšom v skutočnosti, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke zhabaných peňazí došlo v ten istý deň, v ktorý obvinený podľa záveru ustanovených znalcov trpel duševnou poruchou, v dôsledku ktorej nemohol ovládať svoje konanie a rozpoznať jeho spoločenské nebezpečenstvo. Z uvedených dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutia vyznievajú nepresvedčivo, pôsobia neúplne a obzvlášť rozhodnutie súdu druhého stupňa vykazuje zreteľné prvky arbitrárnosti a je tak vo svojej podstate nepreskúmateľné.

Na tomto mieste je však zároveň potrebné uviesť, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu sám osebe nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré predpokladá porušenie práva na obhajobu len v procesnoprávnom význame a nezahrňa aj prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 83/2009), pričom dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Trestného poriadku).

V dovolaní však možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku (§ 374 ods. 3 Trestného poriadku).

V prejednávanej veci tým, že konajúce súdy nedali obvinenému odpoveď na žiadnu z jeho relevantných otázok a vôbec nereagovali na žiadnu z ním uplatnených výhrad, pochybili a rezignovali na požiadavky presvedčivosti, úplnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Nedostatok náležitého odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia je v danej veci evidentný a navyše, je celkom zrejme dôsledkom a vonkajším prejavom skutočnosti, že konajúce súdy nepostupovali pri svojom rozhodovaní v intenciách zákonných ustanovení, upravujúcich ukladanie ochranných opatrení, ako na to dovolací súd poukazuje nižšie. Pochybenia v tomto smere sa dopustil predovšetkým sťažnostný súd, ktorý napriek upozorneniu zo strany sťažovateľa na pochybenia prvostupňového súdu pri vyhodnocovaní splnenia podmienok pre uloženie predmetného ochranného opatrenia namiesto toho, aby vzhľadom na zrejmé nedostatky v konaní a rozhodnutí prvostupňového súdu jeho rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, impertinentne ignoroval námietky obvineného, dôvodne spochybňujúce splnenie zákonom ustanovených podmienok pre uloženie zhabania veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto smere poukazuje aj na ústavnoprávny rozmer tohto nedostatku napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd Slovenskej republiky (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. mája 2004, sp. zn. III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť rozhodnutie orgánu verejnej moci je daná vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že jeho postup a rozhodnutie nie sú arbitrárne, neprehľadné a že jeho postup a rozhodovanie súdu sú kontrolovateľné verejnosťou (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. decembra 2009, sp. zn. IV. ÚS 296/09). Podcenenie povinnosti súdu vytvoriť presvedčivé rozhodnutie, ktoré spĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti, zreteľne vyvoláva účinky arbitrárnosti a porušenia základného práva účastníka konania na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ďalšia z námietok, ktorú obvinený subsumoval pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a ktorou sťažnostnému súdu vyčítal, že nevyvodil žiadne dôsledky zo svojho

zistenia, že návrh na zhabanie veci bol podaný skôr, než uznesenie o zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť, a teda že 16. októbra 2015 na jeho podanie neboli splnené zákonné podmienky, nezodpovedá skutočnosti. Zo spisového materiálu, ktorého súčasťou je aj uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/2 Gv 88/15/1000-37 z 2. septembra 2015 o zastavení trestného stíhania s vyznačenou doložkou právoplatnosti, je zistiteľné, že predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2015. Keďže návrh na zhabanie veci bol prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vyhotovený a Špecializovanému trestnému súdu podaný 16. októbra 2015, t.j. deň nasledujúci po dni nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania, je nespochybniteľné, že na jeho podanie boli splnené zákonné podmienky. Je síce pravdou, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení rozhodnutia o podanej sťažnosti konštatoval, že uznesenie prokurátora o zastavení trestného stíhania obvineného nadobudlo právoplatnosť až 27. októbra 2015, avšak keďže ide o dátum, ktorý je ako dátum vyznačenia doložky právoplatnosti jej súčasťou, je zrejmé, že jeho uvedenie namiesto uvedenia vyznačeného dátumu právoplatnosti predstavuje chybu v písaní, ku ktorej došlo pri písomnom vyhotovení rozhodnutia sťažnostného súdu.

Pokiaľ ide o relevanciu dovolacích námietok, vyčítajúcich súdu prvého stupňa, že k veci nevypočul svedkov D. V. a F. F. a nezaoberal sa ani Znaleckým posudkom číslo 82/2015, 60/2015 z 30. mája 2015, a teda že sám ohľadom skutku nevykonal žiaden dôkaz, je vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorého sa obvinený taktiež dovoľával, potrebné konštatovať, vychádzajúc z ich obsahového vymedzenia (tak ako bol dovolacím súdom prevzatý z odôvodnenia dovolania a čo do ich podstaty ním načrtnutý v predchádzajúcej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia), že tieto v skutočnosti nie sú výhradami reálne smerujúcimi voči zákonnosti vykonaných dôkazov či napádajúcimi porušenie ustanovení zákona pri vykonávaní niektorého z dôkazov vykonaných pred súdom. Z uvedeného dôvodu predmetné dovolacie námietky obvineného, vyznačujúce sa skutkovým charakterom, nedisponujú potenciálom viesť k naplneniu dôvodu dovolania uplatneného obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Napokon, keďže, ako už dovolací súd konštatoval, pri preskúvaní dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, a teda nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, námietkami obvineného, vyjadrujúcimi jeho nesúhlas s rozsahom vykonaného dokazovania a ním uplatnenými aj v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, sa nezaoberal ani z titulu tohto dovolacieho dôvodu.

Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy (prvostupňového) súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, tak svojím obsahom samy osebe nenapĺňajú žiaden z obvineným označených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g) alebo písm. i) Trestného poriadku.

Dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ani z titulu ďalších, pod neho subsumovaných, námietok obvineného.

Obvinený podaným dovolaním na podklade dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prvostupňovému súdu tiež vyčítal, že nerozhodol o žiadosti F. X. z 12. novembra 2015 o vydanie finančných prostriedkov, ktorá je návrhom, o ktorom mal súd rozhodnúť v samostatnom konaní postupom podľa § 97 Trestného poriadku, ktoré malo predchádzať konaniu o zhabaní veci. Z uvedeného je zrejmé, že výhrady obvineného smerujú proti procesnému postupu Špecializovaného trestného súdu a tento napádajú z dôvodu, že nedošlo k aplikácii obvineným označených procesných ustanovení (§ 97 Trestného poriadku). Za týchto okolností nebolo možné zaoberať sa dôvodnosťou tejto námietky obvineného z hľadiska nesprávneho použitia hmotnoprávneho ustanovenia (ktoré je obsahom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku). Len pre úplnosť považuje dovolací súd za dôležité zdôrazniť, že zo znenia obvineným namietaného § 97 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyplýva, že vec, ktorá bola vydaná, odňatá alebo prevzatá, sa vráti len a až po tom, ako sa zistí, že

na ďalšie konanie nie je potrebná a len ak zároveň neprichádza do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie. Z toho je evidentné, odhládnuť od situácie v prejednávanej veci, kde bol záver súdu o splnení podmienok pre vyslovenie zhabania veci predčasný, ako to vyplýva z vyššie uvedeného, že pokiaľ sa v konaní zistí, že prichádza do úvahy uloženie trestu prepadnutia veci alebo ochranného opatrenia zhabania veci, konajúci súd sa akoukoľvek žiadosťou o vrátenie veci nezaoberá.

Pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený podriadil aj námietky, týkajúce sa neplatnosti zmluvy o pôžičke ako právneho úkonu, na základe ktorého mal nadobudnúť vec, ktorá je predmetom uloženého ochranného opatrenia, a domáhal sa aplikácie ním označeného (hmotnoprávneho) ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 38 ods. 2). Dikcia tohto dovolacieho dôvodu však umožňuje napádať len nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia, a nie aj nepoužitie určitého hmotnoprávneho ustanovenia. Navyše, keďže obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku sa týka splnenia podmienok pre uloženie ochranného opatrenia, vymedzených hmotnoprávnymi ustanoveniami Trestného zákona a pri skúmaní ich splnenia vyžadujúcich subsidiárne uplatnenie aj príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, je zrejmé, že vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku má v danom prípade postavenie *lex specialis*. Z naznačených dôvodov nebolo možné uvedeným výhradám obvineného priznať relevanciu z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Na základe uvedeného je vo vzťahu k námietkam obvineného, ním subsumovaným pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, potrebné konštatovať, že v dotknutých častiach podané dovolanie len formálne odkazuje na označené dovolacie dôvody. V skutočnosti totiž obsahuje argumenty stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov. V dovolacom konaní pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolací súd sa nestotožnil ani s názorom obvineného, podľa ktorého dovolaním napadnutými rozhodnutiami konajúcich súdov a im predchádzajúcim konaním došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu predvídaného Trestným poriadkom v § 371 ods. 1 písm. j) a spočívajúceho v tom, že bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky. Napriek tomu musel konštatovať, že zo strany konajúcich súdov došlo k formálnemu pochybeniu, keď obvinenému bolo ochranné opatrenie - zhabanie veci uložené podľa § 83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, v zmysle ktorého ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v § 60 ods. 1, súd uloží zhabanie veci, ak patrí páchatel'ovi, od ktorého potrestania súd upustil, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie podmienčne zastavené, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu schválenia zmiernu, hoci z obsahu spisového materiálu, predovšetkým z obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí konanom o návrhu na uloženie ochranného opatrenia a z odôvodnení dovolaním napadnutých rozhodnutí, vyplýva, že záver o splnení podmienky ustanovenej § 83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a spočívajúcej v tom, že ide o „vec patriacu páchatel'ovi“ nebol spoľahlivo zistený (preukázaný a ustálený) tak, aby spolu s ostatnými tam uvedenými podmienkami vytváral skutkový základ pre výrok rozhodnutia o uložení ochranného opatrenia - zhabania veci v takej kvalite, o ktorej nie sú dôvodné pochybnosti (analogicky R 55/2009), keď sa v rozpore s povinnosťou *ex officio* prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu (a *contrario* § 40a Občianskeho zákonníka), a pokiaľ ide o sťažnostný súd aj navzdory obsahu sťažnosti obvineného, nezaoberali ako predbežnou otázkou aj platnosťou právneho úkonu, na základe ktorého mal obvinený predmetnú vec nadobudnúť.

Aby vec patrila páchatel'ovi trestného činu však nie je podmienkou pre zhabanie veci z dôvodu verejného záujmu a keďže tento bol vo vzťahu k veci, ktorá bola predmetom uloženého ochranného opatrenia, daný, malo byť predmetné ochranné opatrenie uložené podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona, v zmysle ktorého ak nebol uložený trest prepadnutia veci uvedenej v § 60 ods. 1, súd uloží zhabanie veci, ak to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem (R 1/1970). Je zrejmé, že uvedené formálne pochybenie konajúcich súdov, spočívajúce v uložení zhabania veci podľa §

83 ods. 1 písm. b) Trestného zákona namiesto podľa písm. g) citovaného ustanovenia, nemalo samo osebe vplyv na zákonnosť aplikácie inštitútu ochranného opatrenia vo forme zhabania predmetnej veci, a preto z neho dovolací súd nevyvodil vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam súdu prvého a druhého stupňa dôsledok vo forme ich zrušenia.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.